

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Stăinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d-a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 1698

S U M A R

JURISPRUDENȚĂ :

Curtea de casație, secția vacanțelor : *G. Degen cu Ministerul public* (Proprietate literară-contrafacere);
Curtea de casație, secția III : *Petre Grădișteanu cu Ministerul de finanțe* ;
Curtea de apel București, secția II : *Moștenitorii Gârleșteanu cu I. P. Roșianu* (Afacerea bonurilor furate cu ocazia focului, de pompieri);
Tribunalul Ilfov, secția III : *Arthur Verona cu Societatea funcționarilor publici*;

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S.-vacant.

Audiența de la 5 Iulie 1906

Președenția D-lui C. C. ȘTEFĂNESCU, Președinte

G. Degen cu Ministerul Public

Proprietate literară. — Producția operelor intelectuale.—Proprietate garantată de lege. — (Art. 339 urm. pr. penală).

Autori români sau străini. — Lipsă de deosebire.—Reciprocitate legală pentru protecțiunea operelor autorilor străini.—(Art. 11 legea presei din 1862 și convenția dintre Franța și România din 23 Februarie 1893).

Dreptul de proprietate al autorilor asupra operelor lor intelectuale. — Momentul când ia naștere acest drept.—Conservarea și exercițiul acestui drept fără îndeplinirea depozitului prescris de legea din 23 Martie 1904.—Sancțiunea neîndeplinirii obligației depozitului.—Formalitate nesubstanțială.

Legea asupra presei din 1862. — Lipsa obligației depozitului.—Regulamentul asupra legii presei. — Impunerea depozitului.—Ilegalitatea acestui regulament.

Abrogarea art. 9 din legea presei și a regulamentului ei prin art. 13 al legii din 23 Martie 1904.—Depozitul de exemplare la bibliotecă. — Formalitate nesubstanțială.

Recurs în interesul legii.—Cazurile în care acest recurs poate avea loc.—(Art. 444 pr. penală).

1. Legiitorul a considerat producerea operelor intelectuale ca o adevărată proprietate a autorilor lor, și pentru a garanta acest drept a edictat art. 339 și urm. din codul penal, după care se consideră ca contrăfăcători și se pedepsesc ca delincvenți acei cari reproduc operele intelectuale ale altuia, fără voea autorilor lor, fără nici o distincțiune între autori străini sau Români. destul numai că conform art. 11 din legea presei de la 1862 să existe o reciprocitate legală, pentru protecțiunea proprietății intelectuale între România și țara căreia aparțin autorii străini.

2. Fiind necontestat că între România și Franța există protecțiunea reciprocă a proprietății industriale și literare, protecțiune expresă prevăzută prin convențiunea comercială încheiată între ambele state la 23 Februarie 1893, prin stabilirea acestei reciprocități, nici Franța, nici România nu au înțeles să schimbe regimul intern ce regulează proprietatea literară dintre aceste state, nici a trata pe autori străini mai favorabil de cât pe autori indigeni, așa că diferența de condițiuni în care se exercită dreptul de proprietate literară în fie care din aceste state, nu poate avea nici o înrîurire în cauză.

3. În principii, dreptul de proprietate a autorilor asupra operelor lor intelectuale, ia naștere de odată cu crearea acelor opere, în lipsă de o dispozițiune contrarie, și nici un text de lege nu există care să subordoneze în mod categoric conservarea și exercițiul acestui drept condițiunei depozitului de exemplare pe la bibliotecile naționale.

4. De și prin legea de la 23 Martie 1904 s'a dispus ca un număr oare care de exemplare să fie depuse la fundațiunea Universitară Carol și la alte instituțiuni anume arătate în lege, însă scopul legiitorului în această privință nu a putut fi altul de cât de a înlesni cultura națională în prezent, și de a păstra generațiunilor viitoare tezaurul cunoștințelor din trecut.

5. Art. 9 din legea presei de la 1862, nu numai că nu prevede în mod expres, ca sancțiune, pierderea exercițiului dreptului de proprietate literară prin nefacerea depozitului, decădere ce ar rezulta numai din o dispozițiune a regulamentului legii, care adaugă la textul ei, ceea ce nu e permis, dar în situațiunea legislațiunei actuale, atât art. 9 din legea de la 1862 cât și acea dispoziție a regulamentului, au fost abrogate expres prin art. 13 din legea de la 23 Martie 1904, așa că sub această privire nici un argument decisiv nu se poate trage din vechea legislație.

6. Conform art. 444 din procedura penală, Ministerul public de pe lângă Curtea de casație nu poate face recurs în interesul legii, de cât în contra hotărârilor judecătorești ce au dobândit autoritatea lucrului judecat și nu sunt atacate cu recurs de către părțile interesate.

Decisiunea 2956/906.—Respins, recursul făcut de G. Degen, contra deciziunei Curții de apel din București, secția I, No. 636 din 1906, cum și recursul făcut de d-l procuror general al acestei Inalte Curți, în interesul legii, contra aceleiași deciziuni.

Curtea,

Ascultând pe d-l D. Alexandresco, avocatul recurentului G. Degen, în dezvoltarea motivului I de casare; Pe d-l Al. Djuvara, avocatul intimatului, în combatere; și

Pe d-l procuror St. Stătescu care depune pe masa Curței recursul făcut în interesul legii.

Deliberând,

Având în vedere deciziunea Curței de apel din București, secția I, cu No. 636 din 1906, ce se atacă cu recurs atât de condamnatul Gh. Degen cât și de d-l procuror general de pe lângă această înaltă Curte, în interesul legii;

În ce privește recursul făcut de G. Degen:

Asupra singurului motiv de casare invocat:

«Exces de putere, greșită interpretare a art. 13 din legea de la 23 Martie 1904 și violarea legii Presei din 1862.

«Am arătat că proprietatea literară și artistică este recunoscută și garantată în România prin legea Presei din 1 Aprilie 1862, principiu confirmat și prin art. 40 codul civil, art. 19 din Constituție și art. 339 și următorii din cod. pen.

«Autorii sau artiștii, spre a putea invoca dreptul lor față de cei de al treilea, trebuie să îndeplinească condițiile prescrise de art. 9 din legea Presei, modificat prin art. 1 din legea de la 23 Martie 1904, adică: să fi depus numărul de exemplare arătate de această lege la locul indicat de ea, întru cât acest deposit, care este declarativ, iar nu atributiv de drepturi, este o condiție esențială a garantării în justiție a proprietății literare și artistice.

«Art. 9 din legea Presei, care pentru prima oară a prevăzut obligația depozitului, n'a fost abrogat prin legea din 1904 de cât în privința forme și a modului cum urmează a se face depozitul, iar nu în cât privește obligația depozitului, principiu împrumutat de la legea franceză din 1793.

«Aceasta rezultă evident întâiu din principiul consacrat pretutindeni că:

«Le depot a egalement pour but de porter l'ouvrage a la connaissance du public et pour que le droit de l'auteur soit respecté, il est nécessaire que l'objet sur lequel il porte soit connu». (*Pandectes*, tom. 48, pag. 49, No. 381), cum și din expunerea de motive a legii.

«Că, a explica altfel legea din 1904, cum afirmă Curtea de apel când spune că formalitatea unui depozit legal nu mai există la noi pentru nimeni, este a interpreta greșit legea din 1904 și a crea o nouă lege.

«De asemenea, autorii și artiștii străini se bucură în România, în ceea-ce privește operele lor literare și artistice, de aceleași drepturi de care se bucură și indigenii, însă sub o dublă condiție: reciprocitatea legală și formalitatea depozitului; or, necontestat că formalitatea depozitului trebuie făcută la noi, întru cât România nu a aderat la convenția din Berna, pentru ca să fie suficient îndeplinirea obligației depozitului în țara în care opera a fost publicată pentru prima oară și pentru toate celelalte țări.

«Judecând în contra acestor principii, Curtea de apel a interpretat greșit legea din 1904 și a violat legea și regulamentul Presei din 1862, și prin exces de putere m'a condamnat».

Având în vedere că legiuitorul a considerat producerea operilor intelectuale ca o adevărată proprietate a autorilor lor și pentru a garanta acest drept de proprietate a edictat art. 339 și următorii din codicele penal, după care se consideră ca contrafăcători și se pedepsesc ca delincvenți aceia cari reproduc operele intelectuale ale altuia, fără voia autorului lor;

Considerând că legiuitorul nu face nici o distincție între autorii străini și români, destul numai că, conform art. 11 din legea Presei din 1862, să existe o reciprocitate legală pentru protecțiunea proprietății intelectuale între România și țara căreia aparțin autorii străini;

Considerând că nu se contestă existența unei aseme-

nea reciprocității între Franța și România, iar de altfel, protecțiunea reciprocă a proprietății industriale și literare este expres prevăzută prin convențiunea comercială încheiată între ambele State la 23 Februarie 1893;

Considerând că, prin stabilirea acestei reciprocități, nici Franța, nici România nu au înțeles a schimba regimul intern ce regulează proprietatea literară din aceste state, nici a trata pe autorii străini mai favorabil de cât pe autorii indigeni, astfel că diferența de condițiuni, în care se exercită dreptul de proprietate literară în fie care din aceste state, nu poate avea vre-o înrăurire în cauză;

Considerând că odată stabilită condițiunea de reciprocitate din aceste State, rămâne a se cerceta dacă intimații din recurs pot exercita în România dreptul de proprietate literară, fără a fi îndeplinit formalitatea depozitului de exemplare pe la bibliotecile publice;

Considerând că, în principiu, dreptul de proprietate a autorilor asupra operilor lor intelectuale ia naștere de odată cu crearea acelor opere, în lipsă de dispozițiune legislativă contrarie;

Considerând că nu există nici un text de lege care să subordoneze în mod categoric conservarea și exercițiul acestui drept condițiunei depozitului de exemplare pe la bibliotecile naționale;

Considerând că dacă prin legea de la 23 Martie 1904, s'a dispus că un oare care număr de exemplare să fie depuse la Fundația Universitară Carol, la bibliotecile din București și Iași, scopul legiuitorului, în această privință, nu a putut fi altul, de cât de a înlesni cultura națională în prezent și de a păstra generațiunilor viitoare tesaurul cunoștințelor din trecut;

Că, ceea ce învederează și mai mult intențiunea legiuitorului în această privință, este că legiuitorul a avut grija de a edicta sancțiunea neîndeplinirii acestei formalități, pronunțând pedeapsa amendei în contra autorilor ce nu se supun voinței lui;

Considerând că nici o obiecțiune decisivă nu se poate trage din art. 9 din legea de la 1862;

Că, în adevăr, pe lângă că acest articol nu prevede în mod expres, ca sancțiune, pierderea exercițiului dreptului de proprietate literară prin neîndeplinirea depozitului, ci o asemenea decădere de drept rezultă numai dintr-o dispozițiune a regulamentului acelei legi, care adăoga la textul ei, ceea ce nu este permis, dar în situațiunea legislativă actuală, atât art. 9 din legea de la 1862, cât și dispoziția regulamentară ce-l privea au fost abrogate în mod expres prin art. 13 din legea din 23 Martie 1904, astfel că, sub această privire, nici un argument decisiv nu se poate trage din vechea noastră legislațiune;

Considerând că, pe cât timp formalitatea depozitului nu constituie o formalitate substanțială de natură a împiedica exercițiul dreptului de proprietate literară, motivul de casare urmează a se respinge ca nefondat;

În ce privește recursul d-lui procuror general, în interesul legii:

Având în vedere dispozițiunile art. 444 din procedura penală, după care Minist. public de pe lângă această înaltă Curte nu poate face recurs în interesul legii, de cât în contra hotărârilor judecătorești ce au dobândit autoritatea lucrului judecat și nu sunt atacate cu recurs de către părțile interesate;

Considerând că, în speță, recursul Ministerului public de pe lângă această Curte se produce de odată cu recursul părții condamnate, și este declarat ca făcută din interesul legii;

Considerând că, în atare condițiuni, recursul său devine neadmisibil;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 12 Septembrie 1906

Președinția D-lui C. C. ȘTEFANESCU, Președinte

Petre Grădișteanu cu Ministerul de Finanțe

Contencios administrativ. — Recurs direct în casație, contra unei decizii a Ministerului de finanțe, prin care se refuză restituirea unei taxe ilegal percepute de stat. — Competința instanțelor ordinare în asemenea materie.

Interpretarea art. 5 al. j și a art. 38 aliniat penultim din legea Curții de casație din 1 Septembrie 1905.

Prin art. 5 litera j din legea modificatoare a organizațiunii Curții de casație din 1 Septembrie 1905 se restrânge dreptul de recurs direct la secția III a acelei Curți, numai la anumite cazuri speciale ce sunt prevăzute în mod limitativ de acel paragraf.

Conform acestui principiu, o cerere care are de obiect restituirea unor taxe ce se pretinde că au fost percepute pe nedrept de Ministerul de finanțe, urmează să fie îndreptată pe căile ordinare prescrise de dreptul comun, iar nu pe calea directă a recursului la secția a III-a a Curții de casație, întru cât această Curte, prin dispozițiile sus menționatului art. 5 litera j, este chemată a desființa actul arbitrar al puterii administrative, iar nici de cum a judeca daunele ce au provenit din executarea aceluși act, ast-fel precum rezultă din penultimul aliniat de sub art. 38 al legii Curții de casație.

Decisiunea 158/906. — Respins ca inadmisibil recursul făcut de P. Grădișteanu prin petiția înregistrată la No. 13849/906 în proces cu Ministerul de Finanțe.

Curtea,

Ascultând pe d-l Petre Grădișteanu în dezvoltarea motivelor cererei sale;

Pe d-l avocat Marinescu în combateri;

Deliberând,

Având în vedere petiția de recurs adresată de d-l Petre Grădișteanu acestei Curți și înregistrată la No. 13849 din 28 Iunie 1906, prin care cere a se anula decizia d-lui Ministru de finanțe, decizie care respinge cererea făcută de d. Grădișteanu la 14 Iunie 1906, de a i se restitui de la anul 1900 și până în timpul de față, sumele ce i-au fost reținute, ca taxă de 5%, asupra onorariului său de avocat al seminarului așezămintelor Nifon;

Considerând că, prin acest recurs, d. Petre Grădișteanu tinde a i se restitui o sumă ce pretinde că pe nedrept i-a fost percepută, și se întemeiază întru aceasta pe dispozițiunile art. 5 lit. j din legea modificatoare a organizației Curții de casație;

Considerând că, prin acest paragraf al literei j de sub articolul 5, se restrânge dreptul de recurs numai la anumitele cazuri speciale, prevăzute acolo în mod limitativ;

Considerând că cazul d-lui Petre Grădișteanu nu intră în nici una din acele ipoteze;

Că, deci, din acest punct de vedere recursul devine inadmisibil;

Considerând că, de altminterlea, cererea de față, având de obiect restituirea unei taxe ce se pretinde a fi fost percepută pe nedrept, această cerere urmează a fi îndreptată pe căile ordinare prescrise de dreptul comun, iar nu pe cale directă a recursului la s. III a Curții de casație, întru cât această Curte, prin dispozițiile sus menționatului art. 5 litera j, este chemată a desființa actul arbitrar al puterii administrative, iar nici de cum a judeca daunele ce au provenit din executarea aceluși act, ast-fel precum rezultă din penultimul aliniat de sub art. 38 al legii Curții de casație;

Considerând că așa fiind, recursul de față urmează să fie declarat neadmisibil.

Pentru aceste motive, respinge, ca neadmisibil recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția II

Audiența de la 29 Mai 1906

Președinția D-lui SP. STĂTESCU, Consilier

Moștenitorii Gârleșteanu cu I. P. Roșianu

Decisiunea corecțională No. 630.

Delict de tăinuire. — Elementele constitutive ale acestui delict. — Apel. — Dreptul de apel al părții civile, chiar și în cazul când prima instanță pronunță achitarea delicentului. — Art. 53 din Codul penal și art. 197 din procedura penală.

1. Doctrina și jurisprudența admit că, delictul de tăinuire este o complicitate «suis generis» sau posterioară, în deosebire de complicitate propriu zisă, care presupune sau implică fapte ce preced sau însoțesc acțiunea principală.

2. Pentru ca cineva să fie considerat tăinuitor în sensul art. 53 din Codul penal, se cer trei condițiuni sau elemente constitutive ale delictului adică: 1) ca agentul delictului să fi primit și deținut cu ori-ce titlu bani sau obiecte care să provie dintr-o crimă sau delict; 2) Ca agentul să fi avut bună știință că banii sau obiectele ce a primit provin din o crimă sau delict și al 3-lea) intențiunea frauduloasă, adică voința de a-și procura lui însuși sau altuia foloase nelegitime, însușindu-și tot sau parte din lucrurile primite.

3. După art. 197 din procedura penală, dreptul de apel al părții civile în materie corecțională este absolut și general, așa că, ori care ar fi sentința primei instanțe, partea civilă are dreptul ca înaintea Curții de apel să stabilească existența delictului, care este însăși cauza cererei sale de despăgubiri.

Ast-fel, partea civilă nu poate fi privată de dreptul de apel, prin faptul că prima instanță a pronunțat o sentință achitătoare în contra căreia Ministerul public nu a făcut apel; — că, prin faptul neapelării Ministerului public, nu s'a ridicat faptului imputat preveniturii caracterul de delict penal, căci, declarațiunea de achitare a primilor judecători, nu poate fi privită ca definitivă față cu partea civilă, investită cu dreptul de apel, fără a nimici prin aceasta chiar acest drept de apel.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de părțile civile Olga I. Bumbăcilă, D. Gârleșteanu și G. Gârleșteanu, contra

sentinței corecționale a tribunalului Ilfov, secția III cu No. 1634 din 27 Septembrie 1904;

Având în vedere că tribunalul prin sentința aceasta a condamnat la două luni închisoare corecțională pe Buga Șerban, soldat pompier, ca autor principal, cu aplicarea art. 310, alin. VI, combinat cu 60 din Codul penal, pentru faptul că în noaptea de 5 — 6 Ianuarie 1904, pe când se afla la stângerea incendiului casei cu No. 3 din București, strada Manea Brutaru, locuința d-nei Gârleșteanu, profitând de starea de răscolire a lucrurilor casei, a luat un săculeț de pânză căzut dintr-o cutie de tinichea în care se aflau bonuri în valoare de cel puțin 80.000 lei și le-a ascuns în sân;

Având în vedere că tot în acest proces au fost implicați și dați în judecată ca tăinuitori: Sergentul Spiridon Niculae și țărani Iacob Țicu, Niță Țicu, Petre Lăstun și avocatul Ion P. Roșianu din Câmpu-Lung; iar tribunalul a condamnat la închisoare numai pe cei patru de sus și să plătească solidar părților civile împreună cu Buga Șerban lei 7800 ca despăgubiri, apărând de penalitate și despăgubire pe tăinuitorul Ion P. Roșianu;

Având în vedere că Ministerul public n'a făcut apel ci numai inculpații Niță Țicu, Iacob Țicu și Petre Lăstun și partea civilă;

Având în vedere că Curtea prin decizia No. . . . din 1906, a respins apelul acestor trei inculpați și a admis pretențiunile părții civile în contra lor;

Având în vedere că în ceea-ce privește condamnarea la despăgubire a lui Roșianu, solidar cu cei-l'alți, s'a ivit divergență de păreri în Curte, când complexându-se cei cinci consilieri, Curtea găsim întemeiată pretențiunea de despăgubire a reclamantilor și în contra lui Ion P. Roșianu l'a condamnat să plătească solidar cu cei-l'alți 7800 lei părților civile;

Având în vedere că faptul de tăinuire imputat avocatului Ion P. Roșianu se leagă cu procesul celor-l'alți condamnați în modul următor: Că, în noaptea de 5—6 Ianuarie 1904, s'a întâmplat un incendiu la locuința decedatei Gârleșteanca. Că cu această ocazie, soldatul pompier Buga Șerban, profitând de starea de răscolire a lucrurilor casei a luat un săculeț de pânză ce căzuse dintr-o cutie de tinichea și l'a ascuns în sân crezând că trebuie să conțină valori. Că ajungând la cazarmă se duce în dormitor pentru a căuta ce conține sacul, când a fost surprins de sergentul Nicolae Spiridon care întrebându-l ce a găsit la foc, i-a arătat săculețul cu 16 scrisuri funciare rurale a 5000 lei fie-care și mai multe cupoane;

Că acest sergent văzându-le i le-a luat pentru a se încredința dacă au vre-o valoare. Se duce cu ele la la consăteanul său Iacob Țicu, lucrător la brutăria din calea Dorobanților No. 21, fiind amici și amândoi locuitori dintr-aceeași comună, județul Muscel;

Sergentul a chemat pe Iacob Țicu într'un grajd și arătându-i scrisurile ia spus că sunt luate de la un incendiu de un soldat și ast-fel întreat dacă cunoaște că au o valoare, Iacob Țicu n'a putut să-i dea nici o deslușire dar a cerut să i le lase lui pentru a cerceta ceea ce s'a și făcut de către sergent;

Iacob Țicu s'a dus după aceasta cu ele la cârciumarul Ion Bucur zis Munteanu și arătându-le pentru ca să-i explice dacă sunt hârtii de bani, ia spus că sunt bonuri și că să se ferească de a se presenta unde-va cu ele, căci el fiind tânăr poate să fie prea lesne bănuț că el le-a furat și să fie închis;

Această teamă a făcut pe Țicu să aștepte.

Peste câte-va zile vine la dânsul cumnatul său Petre Lăstun din comuna Brădești, județul Muscel, om avut, fost perceptor și primar, Iacob Țicu arată cumnatului său Petre Lăstun, două din acele bonuri întrebându-l dacă au vre-o valoare și le-ar putea schimba căci mai are încă 14 bucăți și cu această ocazie îi istorisește modul cum a ajuns în posesiunea lui, fiind găsite la un foc de un soldat pompier, etc.

Petre Lăstun îi propune ca să i le dea lui ca să cerceteze spunându-i că are să le confieze unui avocat al său din Câmpu-Lung pe care îl cunoaște de mult timp anume Ion P. Roșianu;

Iacob Țicu i le dă; Petre Lăstun pleacă peste câte-va zile la Câmpu-Lung, iar în ziua de 22 Februarie 1904 se duce acasă la avocatul Roșianu îi arată cele două bonuri spunându-i că cumnatul său Iacob Țicu le-a primit de la sergentul Niculae Spiridon pentru a cerceta dacă sunt hârtii de valoare și că mai are încă 14 bucăți, iar sergentul le-a primit de la soldatul pompier Buga Șerban care le luase dintr-o casă unde lucrase pentru stingerea focului, și îi le-a dat pentru a cerceta dacă sunt hârtii de valoare, etc. și întreabă pe avocat dacă le poate desface.

Având în vedere că din acest moment și cu această ocaziune începe participarea lui Ion P. Roșianu ca tăinuitor la delictul de furt al acestor bonuri, căci dânsul îi răspunde lui Petre Lăstun, ca să i le dea lui pentru a cerceta dacă au vre-o pricină și dacă nu se găsește proprietarul lor;

Că, Petre Lăstun i le dă cele două bucăți bonuri cum și adresa cumnatului său Iacob Țicu în București, pentru a veni să i le ceară și pe cele-l'alte patru spre zece bucăți ca să facă cercetare pentru toate odată iar Roșianu îi promite că ce se va câștiga se va împărți între toți;

Având în vedere că avocatul Ion P. Roșianu, care pe acel timp era deputat, vine în București, se duce la domiciliul lui Iacob Țicu, îi spune tot ce a vorbit cu cumnatul său Petre Lăstun, îi cere și primește și cele-lalte patru spre zece bucăți și îi promite că tot ce se va câștiga se va împărți între toți și apoi se despărțesc;

Cu modul acesta Roșianu se află în posesiunea tuturor bonurilor, șase-spre-zece bucăți în valoare de 89000 lei;

Pentru exactitatea acestor fapte să se vadă în dosarul instrucțiunii, interogatoriile sergentului Spiridon Niculae pag. 96, a lui Petre Lăstun și Iacob Țicu la pag. 108 și 116, a lui Niță Țicu la pag. 122, a soldatului Buga Șerban la pag. 135, procesul-verbal de confruntare al lor cu I. P. Roșianu, pag. 183 — 186 și interogatorul tutulor înaintea tribunalului care sunt foarte detaliate;

Având în vedere că doctrina și jurisprudența admit că delictul de tăinuire este o complicitate «suis generis» sau posterioară, în deosebire de complicitatea propriu zisă care presupune să implică fapte ce preced sau însoțesc acțiunea principală;

Având în vedere că pentru a fi cine-va tăinuitor în sensul art. 53 din Codul penal: 1) ca agentul delictului să fi primit și deținut cu ori ce titlu puțin importă banii sau obiecte, etc., care să provie dintr-o crimă sau delict;

Asemenea puțin importă că tănuirea este obișnuită sau accidentală; că se deține lucrul direct de la delinquent sau de la un terțiu în specie de la Petre Lăstun fie aceasta de bună sau rea credință;

În fine puțin importă că tănuitorul a făcut sau nu uz de lucrurile primite, că în momentul judecării le mai deține sau nu, etc.

2 Al doilea element al delictului de tăinuire este că agentul să fi avut bună știință că banii sau obiectele ce a primit provin dintr-o crimă sau delict;

Primirea lor poate fi sau pentru a le ascunde sau că le a cumpărat sau că a făcut schimb sau că i s'au dăruit, sau pentru ca să le neguțătorească, să le desființeze ori să le prefacă sau, în fine, că le-a primit ca plată sau zălog, etc.

3. În fine al treilea element al delictului de tăinuire este intențiunea frauduloasă, adică voința de a-și procura lui însuși sau altuia foloase nelegitime însușindu-și tot sau parte din lucrurile primite (vezi Garraud, tom. 2, p. 432);

Având în vedere că Înalta Curte de casațiune ne

spune prin decizia cu No. 595/92 că elementele constitutive ale delictului de tănuire prevăzut și pedepsit de art. 53 din C. penal este bună știință că lucrurile provin din vre-o crimă sau delict, iar într-o altă decisiune ne spune că puțin importă dacă tănuitorul a profitat sau nu de obiectele tănuite, iar prin decisiunea No. 110/1887 ne spune că elementele constitutive ale tănuirei sunt bune, știința provenienței delictuoase a lucrurilor tănuite și faptul care are de scop însușirea lucrurilor în folosul tănuitorului;

Având în vedere în ceea ce privește primul element al delictului de tănuire adică primirea și deținerea de către I. P. Roșianu cu orîce titlu de bani sau obiecte etc. care să provie dintr'o crimă sau delict.

Având în vedere că intimatul Roșianu mai înainte de a se deschide acțiune publică în contra sa fiind ascultat de judele instructor ca simplu informator la 2 Aprilie 1904, a declarat că a primit de la Petre Lăstun bonuri în valoare de 80000 lei explicând și cele mai mici detalii; Că această declarațiune se repetă și în ziua de 15 Aprilie 1904 (vezi pag. 157 și 161 dos. jud. Instr.). Că cu toate acestea neagă că ar fi primit vre-un bon de la Iacob Țicu, dar aceasta îl desminte categoric la interogatoriu ce i s'a luat precum și Petre Lăstun, spunând că de la Roșianu a primit două bucăți bonuri, iar de la cumnatul său Iacob Țicu restul de 14 bucăți după ce a venit în București și l'a găsit după adresa ce-l dăduse Petre Lăstun (vezi p. 108-114, 116—121 și 183—186 plus declarațiunile lor înaintea Tribunalului);

Având în vedere că după ce se deschide acțiunea publică contra lui Roșianu, el neagă în ziua de 12 Iunie 1904, când îi s'a luat interogatoriu de judele Instructor că ar fi primit ver-un bon de la Iacob Țicu și Petre Lăstun, recunoaște însă că dănsii ar fi venit să-i vînză niște bonuri (vezi p. 149 dos. Instr.).

Considerând că, Iacob Țicu și Petre Lăstun îl desmit categoric la interogatoriile ce li s'a luat în ziua de 26 Martie 1904 (vezi p. 108, vezi și 116 verso) căci cel dintăiu declară că cumnatul său Petre Lăstun a luat de la dănsul două bonuri și s'a dus la C.-Lung la avocatul Roșianu și le-a dat împreună cu adresa sa;

Că, venind la București, l'a găsit și i-a spus să vie la hotel Regal și să-i aducă și celelalte 14 bonuri pentru că să le schimbe sau să caute pe adevăratul proprietar și de va câștiga ceva să împartă între dănsii;

Având în vedere că primirea a 16 bucăți bonuri de către intimatul Roșianu se mai constată și prin procesul-verbal de confruntarea lui cu Iacob Țicu și Petre Lăstun de unde rezultă că dănsii și mențin declarațiunile date la interogator, (vezi p. 183—186 dos. Instr.);

Având în vedere că primirea acestor bonuri de către Roșianu se mai constată prin interogatoriile luate de tribunal la ziua de înfățișare inculpaților Iacob Țicu, Niță Țicu și Petre Lăstun, confirmate de Roșianu (vezi la începutul dosarului tribunalului și pag. 108 și urm. din dos. Instr.);

Având în vedere că se probează cu suficiență și faptul că bonurile primite de Roșianu proveneau din delictul de furt prevăzut și penat de art. 310 al. VI C. penal, căci la interogatoriile luate de tribunal inculpatul Buga Șerban, soldat pompier declară că el a luat din cameră sacul cu bonuri pe când era la foc cu mai mulți soldați etc., iar sergentul de pompieri Spiridon Niculae cum și cei-l'alți inculpați confirmă aceiași declarațiune (vezi pag. 96 și 135 interog. de la Instr. iar cele de la trib. la începutul dosarului);

Având în vedere că, cu modul acesta se constată cu suficiență existența primului element constitutiv al delictului de tănuire că adică Roșianu a primit și deținut de la Iacob Țicu și Petre Lăstun, șase-spre-zece bucăți bonuri a câte cinci lei unul, provenind din delictul de furt prevăzut și pedepsit de art. 53 și urm. cod. penal;

Având în vedere în ceea ce privește al II-lea element al delictului de tănuire adică intimatul Roșianu

să fi avut bună știință că bonurile ce a primit de la Iacob Țicu și Petre Lăstun provin dintr'o crimă sau delict;

Că se probează cu suficiență buna știință în persoana sa prin următoarele fapte: din depunerea bancherului C. Steriu înaintea tribunalului unde a declarat «Că 'i se pare că Roșianu, i-a spus că bonurile provin de la un incendiu și că 'și menține declarațiunea de la instrucție»;

Prin declarațiunea aceluiași martor făcută înaintea judelei instructor în ziua de 5 Aprilie 1904, (pag. 163), unde a spus «că a întrebat pe Roșianu de unde are aceste bonuri și i-a răspuns că îi le-a adus un țaran, care 'i se pare că le are și el de la un foc»;

Tot bancherul Steriu, repetă din nou această declarațiune înaintea judelei instructor la 7 Mai 1904, p. 164 verso;

Buna știință, în persoana lui I. P. Roșianu, că bonurile ce a primit de la Iacob Țicu și Petre Lăstun, provine din delictul de furt se mai probează prin declarațiunea lui Iacob Țicu făcută la judele instructor, pag. 119 unde zice: «Când m'am întâlnit cu avocatul Roșianu, i-am spus că bonurile mi le-a dat un soldat care le-a găsit mototolite la un foc, iar verso a acestei pagini declară că a fost la Roșianu pe la orele 4, la Hotel Regal, când l'a întrebat de unde le are? și i-a răspuns că 'i le-a dat un soldat de la pompieri»;

Această declarațiune o menține Iacob Țicu și la confruntarea ce i s'a făcut cu Roșianu de judele instructor, p. 185 verso;

Această bună știință în persoana lui I. P. Roșianu se mai probează și prin confruntarea ce s'a făcut între el și fostul bancher Isac Goldfeld care la pag. 183 verso declară: «Fiind chemat la Hotel Regal de Roșianu m'am dus și mi-a zis: «Știi ale cui sunt bonurile? ale Gârleștenilor» etc.

În fine buna știință în persoana lui Roșianu se mai probează cu ocazia confruntării sale cu Petre Lăstun și Iacob Țicu;

În adevăr acești doi țărani, care pe atunci erau ca inculpați cu Roșianu. Văzând că acesta neagă că a știut vre-o dată de la cine-va că bonurile ce a primit de la ei provin din furt; îl desminte categoric cu ocazia confruntării și își mențin declarațiunile făcute la interogator; (Vezi pag. 108 verso și 109);

La confruntare Petre Lăstun adaogă că a mai spus lui Roșianu că aceste bonuri sunt publicate în «Universul» că sunt ale Gârleștenilor. Roșianu a trimes de a cumpărat gazeta și citindu-i i-a spus că se va duce la Craiova pentru a le preda proprietarilor ca să i-a recompensă; (Vezi p. 108 verso 186);

Considerând că în fața acestor probe nu mai au nici o valoare toate negațiunile făcute de Roșianu la interogatoriul ce i s'a luat, p. 149 verso și 151 verso, că el n'a știut că bonurile ce a primit de la Iacob Țicu și Petre Lăstun provin din furt, tot asemenea n'are absolut nici o valoare și declarațiunea ce a făcut, că buna sa știință relativ la proveniența bonurilor ar fi căpătat-o numai din ziua de 5 Aprilie 1904, atunci când bancherul C. Steriu, i-a spus că sunt publicate în Monitor, că sunt furate de la Gârleșteanca;

În adevăr se probează cu totul din contră că această bună știință despre proveniența delictuoasă a bonurilor, Roșianu o avea încă din luna Ianuarie 1904, când Petre Lăstun s'a dus la C.-Lung numai cu 2 bonuri acasă la Roșianu unde i-le-a dat narându-i totul și făcându-i cunoscut proveniența lor, cum și că cumnatul său Iacob Țicu mai are încă 14 bucăți; i-a dat adresa sa în București unde a venit de a căutat pe Iacob Țicu și găsindu-l i-a spus că Petre Lăstun i-a dat două bucăți bonuri, cerând de la dănsul și restul de 14 ca să facă cercetări pentru toate. (Vezi p. 108 verso, 109 verso, și confruntarea tuturor de la p. 183—186).

În fine buna știință se mai probează și din declarațiunile făcute de Petre Lăstun la pag. 109 verso, unde

reproduce o parte din conversația sa cu Roșianu, declarând că acesta i-a spus că are să se ducă la Craiova să le predea familiei și să i-a premiul căci aceste bonuri trebuie să fie ori furate ori pierdute;

Având în vedere că intimatul I. P. Roșianu aflându-se în posesiunea acestor bonuri a făcut toate încercările și eforturile posibile ca să le schimbe, să le vândă ori să negocieze pentru a le pierde urma;

Roșianu după cât-va timp eșind afară le-a spus că n'a putut lua nimic pe bonuri (acest bancher este Steriu la care vom veni îndată) și că are să se ducă la un altul anume Goldfeld ca să le schimbe prin el;

A doua zi m'a trimis să-l chem, m'am dus, dar Goldfeld mi-a răspuns că nu poate schimba bonurile căci n'au borderouri, ceea-ce lasă să se înțeleagă că Roșianu mai vorbise odată cu dânsul ca să le schimbe dar l'a refuzat tot pentru motivul că n'are borderou;

Niță Ticu mai declară înaintea tribunalului că Roșianu i-a spus la Hotel după ce fusese la bancher că are să-l trimeată cu Goldfeld la Viena sau Berlin, ca să le schimbe acolo, dar Goldfeld i-a spus că nu are ce căuta prin acele orașe fără borderouri;

După aceasta, Roșianu i-a spus că are să se ducă să se întâlnească cu moștenitorii d-nei Gârleșteanu pentru a le preda, și să primească premiul oferit de dânsii;

Niță Ticu tot ce a declarat înaintea tribunalului, relativ la faptul că Roșianu voia cu ori ce preț să schimbe bonurile, a declarat și înaintea judelei instructor la 5 Aprilie 1904, zicând că au fost cu toții la un bancher în strada Lipscani, a intrat Roșianu, iar lor le-a spus să stea afară, învățând pe Petre Lăstun, că dacă 'i va chema bancherul înăuntru să spue că le-a găsit pe stradă;

Aceasta însemnează curat că Roșianu patrona delicatul comis;

Niță Ticu continuă a spune că după o jumătate de oră, Roșianu a eșit afară trist, spunând că le-a lăsat pentru (40.000) patru-zeci de mii lei, iar bancherul i-a răspuns că nu 'i dă nici un franc căci bonurile sunt publicate de furat, (vezi pag. 123 verso, —127, acest bancher nu poate să fi de cât Steriu, despre care voi vorbi);

În fine mai declară că a voit să-l trimeată împreună cu Goldfeld la Berlin, ca să le schimbe, dar că acesta l'a refuzat zicând că n'are ce căuta acolo, dacă n'are borderoul;

Având în vedere că, bancherul C. Steriu declară înaintea tribunalului, că 'și menține depunerea de la instrucțiune; Că la instrucțiune declară în ziua de 5 Aprilie 1904, că a venit pe la finele lui Ianuarie 1904, la dânsul în birou, avocatul Roșianu voind a lua deslușiri pentru aceste bonuri când 'i-a spus că sunt poprite printr-o circulară a Poliției ca fiind a le Gârleșteancei; că l'a întrebat de unde le are, și 'i-a răspuns că 'i-le-a adus un țaran ce 'i se pare că le are și el de la un foc;

După aceasta Steriu, declară că 'i-a propus să cumpere el aceste bonuri, dar 'i-a răspuns că nu le poate cumpăra căci sunt poprite;

Că Steriu în ziua de 7 Mai, menține la judele instructor aceleași declarațiuni, susținând că Roșianu 'i-a oferit spre cumpărare aceste bonuri, etc.;

Având în vedere că, și Isac Goldfeld a declarat înaintea tribunalului, că Roșianu, a doua oară când a venit la el, 'i-a adus bonurile ca să 'i le vândă, dar a refuzat să le cumpere fără borderouri; că chiar 'i-a propus să le negocieze la Viena sau Berlin, dar 'i-a răspuns că n'are ce căuta pe acolo, pentru că fără borderouri nu le cumpără nimeni; că înaintea judelei instructor a declarat ca si la tribunal, propunându 'i să cumpere până la 40.000 lei în bonuri, 'i-a cerut borderourile, dar Roșianu 'i-a spus că nu le poate da căci le are de acum câțiva ani de la o cucoană; că a săruit din nou ca să 'i le ia, căci 'i dă provizion unul din ele, și 'i-a răspuns, că fără borderouri nu 'i le

poate lua; că 'i-a propus să le vândă la Viena sau Berlin, și 'i-a răspuns că fără borderouri, de la o persoană cunoscută și solvabilă, nu se poate cumpăra; (vezi pag. 165);

Considerând că la confruntarea făcută între Roșianu, Goldfeld, Petre Lăstun, Iacob Ticu și Niță Ticu, toți și-au menținut în fața lui Roșianu, declarațiunile că Roșianu a propus pe la bancheri schimbarea sau vânzarea bonurilor sau negocierea lor la Viena sau Berlin, însă a fost refuzat din cauză că erau publicate în Monitor ca furate de la Gârleșteanca, și nu putea cel puțin să le dea borderourile; că în urma acestora Roșianu a declarat că le va preda moștenitorilor spre a lua premiul;

Considerând că din toate aceste depuneri rezultă evident că Roșianu în această afacere n'a jucat alt rol de cât acela de a realiza și patrona prin pozițiunea sa socială, intențiunile delincentilor de a profita de bonurile furate în valoare de 80.000 lei, cari cu toții le confiasse în mâna lui Roșianu, care, ca avocat experimentat și deputat în Corpurile legiuitoare a făcut toate încercările posibile pentru a le schimba, vinde sau neguțatori în țară ori în streinătate; că dacă n'a reușit, cauza a fost circumstanțele cu totul independente de voința sa, adică publicarea bonurilor că sunt furate de la Gârleșteanca, și faptul că nu putea da nici unei Case de bancă, borderouri de la o persoană cunoscută și solvabilă în România;

Considerând că Roșianu, numai silit de aceste împrejurări, ca bonurile să nu rămăie niște hârtii fără valoare în mâna sa, iar de altă parte împins și de lăcomia de a realiza cu ori-ce preț, un câștig ilicit și fără nici o muncă în paguba altuia, și pentru ca să nu se compromită cu desăvârșire, s'a decis a se îmbrăca cu haina omului onest și inocent și a se presenta înaintea moștenitorilor Gârleșteancei, pentru a încasa premiul de 10 la sută promis de ei prin Monitor și toate celelalte gazete;

Considerând că, aflându-se în fața erezilor, le-a ascuns cu desăvârșire totul ce s'a petrecut de la Ianuarie 1904 și până atunci, numai în scopul ca să 'i poată induce în eroare și să 'i incaseze premiul;

În adevăr, iată cum se exprimă d. Dimitrie Gârleșteanu, consilier la Curtea de apel din Craiova în această privință, în ziua de 18 Mai 1904 (pag. 5 din dosarul comisiei rogatorie la judele instructor din Craiova No. 91/904):

«La cele ce mă întrebați, am onoare a răspunde că după furturile bonurilor, comis de la decedata mea mamă, Alexandrina Gârleșteanu, am promis recompensa de 10% atât verbal cât și prin diferite ziare, persoanei de bună credință care le va găsi și aduce bonurile furate, sau denunțatorului care ne va designa persoana, care ne va fi furat aceste bonuri, iar nici de cum hoțului care în timpul incendiului casei mamei noastre ne-a furat bonurile, nici compicelui care cunoscând pe hoț sau proveniența bonurilor furate, ne-a vândut ca să zic așa, aceste bonuri furate de autorul principal»;

«Dacă am dat avocatului Roșianu recompensa de 7800 lei, aceasta am făcut-o pentru că ne-a indus în eroare»;

«D-sa ne-a încredințat pe onoarea d-sale că cele 80000 lei scrisuri funciare ce ni le-a dat, au fost găsite pe stradă lângă colțul unei case de către un sătean din Câmpu-Lung, om sărac și cu copii»;

«Aceasta este cauza pentru care am numărat d-lui Roșianu pe care îl credeam de bună credință suma de 7800 lei»;

«Dacă însă, d-voastră veți constata că Roșianu a cunoscut atât pe hoțul care a furat aceste bonuri sau proveniența lor, în acest caz Roșianu nu mai poate primi recompensa și rugăm justiția a-l condamna, a ne restitui această sumă de bani, luată prin mijloace nepermise de lege și de morală, etc., etc.»;

Considerând că, d. Gârleşteanu, deputat în acel timp, declară la 7 Maiu 1904 la judele instructor din Craiova, aceeași comisie rogatorie că: «Intr'o zi pe când mă găseam în Camera deputaților, am fost chemat de deputatul Roșianu, spunându-mi că are să-mi comunice ceva. M'a luat la o parte și m'a întrebat dacă familia Gârleşteanu, va da prima de 10% din valoarea bonurilor ce se va găsi;

«Imediat am comunicat vărului meu Dimitrie Gârleşteanu să vină la București unde s'a găsit suma de 80000 lei în bonuri;

«Sosind am chemat imediat pe d. deputat Roșianu care a predat suma de mai sus contra schimbului sumei de 7800 lei, pe care i-a a primit;

«Întrebându-l pe Roșianu de unde are aceste bonuri, a răspuns că de la un țaran de la C.-Lung, care i le-a dat ca să încaseze prima anunțată prin ziare;

Având în vedere că tot în acest sens există la pagina 153 din dos. instr. o reclamațiune dată în Aprilie 1904, judelei instructor de către d-na Olga I. Bumbăcilă, moștenitoare, constituindu-se parte civilă pentru întreaga sumă de 7800 lei dați lui Roșianu și a mai multor cupoane care lipsesc din ele;

Având în vedere că Roșianu declară la judele instructor (pag. 158) că, în adevăr erezii i a dat o chitanță prin care ziceau că i sunt datorî recompensa de 7800 lei pentru bonurile ce le-a dat; că au fost cu frațele lui Iacob Țicu și cu Gârleşteanu, la bancherul Finchels, unde au incasat recompensa;

Considerând dar că, Roșianu încă de la început și până la încasarea premiului se probează că nu a fost de bună credință, căci a lucrat mână în mână de perfect acord cu toți cei condamnați, ascuzând tutulor adevărata stare de lucruri pe care el o cunoștea, adică că bonurile sunt de furat și negând peste tot aceasta până chiar și erezilor;

Având în vedere în ceea-ce privește al III element al delictului de tănuire, intențiunea frauduloasă, adică voința ce avea Roșianu de a-și procura lui însuși sau altuia foloase nelegitime, însușindu-și totul sau parte din bani sau lucrurile primite; Că existența acestui element se probează din depunerea bancherului C. Steriu, făcută în zilele de 5 Aprilie și 7 Maiu 1904, înaintea tribunalului și a judelei de instrucție unde spune că Roșianu i-a propus să cumpere aceste bonuri; Că din depunerea fostului bancher Isac Goldfeld făcută la tribunal și la judele instructor rezultă asemenea că Roșianu i-a propus să cumpere aceste bonuri sau să le schimbe în străinătate la Viena sau Berlin, dar amândoi l-au refuzat, căci bonurile erau publicate ca furate și nici nu aveau borderouri (vezi p. 163—166 din dosarul instr.). În fine, din depunerile lui Iacob Țicu, Niță Țicu și Petre Lăstun, înaintea tribunalului și a judelei de instrucție, și chiar din recunoașterea lui Roșianu, rezultă că el a primit aceste bonuri, pentru ca ceea ce va eși pe ele să împartă între toți, ceea ce s'a și făcut. (Vezi pag. 108—127, 157—162 și 183—186 din dosarul judelei instructor);

Considerând că, cu modul acesta delictul de tănuire comis de Roșianu este pe deplin consumat;

În ceea ce privește obiecțiunea făcută de apărătorii lui Roșianu, că el fiind achitat de penalitate, nu mai poate fi condamnat la despăgubiri către partea civilă;

Considerând că din coprinderea art. 197 Pr. penală, reese că dreptul de apel al părții civile în materie corecțională este absolut și general;

Că prin urmare, ori care ar fi sentința dată de prima instanță, partea civilă are dreptul ca înaintea Curței de apel să stabilească existența delictului care este însăși cauza cererilor sale de despăgubire;

Acesta fiind dreptul părții civile, ea nu poate fi privată de acest drept prin faptul că prima instanță a pronunțat o sentință achitătoare contra căreia Ministerul Public n'a făcut apel;

Prin faptul neapelării Ministerului Public nu s'a ri-

dicat faptului imputat preveniturii, ori-ce caracter de delict penal, căci o asemenea declarațiune din partea primilor judecători nu poate fi privită ca definitivă față cu partea civilă, investită cu dreptul de apel, fără a se nimici prin aceasta chiar, acest drept de apel, (v. Cas. s. II, No. 212/91, No. 456/97 și No. 1 din 12 Ianuarie 1898);

Considerând că ast-fel fiind, cu drept cuvînt moștenitorii s'au constituit parte civilă și au făcut apel contra sentinței tribunalului, prin care a achitat pe Roșianu de responsabilitatea penală și de cea civilă; că prin urmare în mod legal erezii, au susținut înaintea Curței și cerut ca Roșianu să fie condamnat solidar, împreună cu cei-l'alți inculpați să plătească dauna suferită, de 7800 lei primiți de Roșianu, și împărțiți de el cu autorii principali ai delictului de furt al bonurilor;

Având în vedere că pentru descoperirea bonurilor, partea civilă a făgăduit recompensă celui care va ajuta la găsirea lor ast-fel că această recompensă plătită, constituie o pugubă pe care partea civilă a suferit-o direct din furtul tănuirii de Roșianu;

Considerând că din actele din dosar, și chiar din măturisirile lui Roșianu se constată că partea civilă a plătit această recompensă în sumă de 7800 lei, chiar lui Roșianu pe care l'a crezut de bună credință în povestirea descoperirii bonurilor;

Că ast-fel fiind pretențiunile părții civile sunt pe deplin dovedite.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier Sp. Stătescu, Curtea admite apelul, etc.

(ss) Sp. Stătescu, St. Miculescu, N. Procopescu.

p. Grefier (s) Mladoveanu

O p i n i e

Subsemnații, pentru motivele din sentința apelată^{*)}, rămânem de părere a se respinge apelul.

(ss) Em Anastasiu, V. Antimescu.

TRIBUNALUL ILFOV, Secția III C. C.

Audiența de la 25 Maiu 1906

Președenția D-lui M. BALȘ, Președinte

Artur Verona cu Societ. funcționarilor publici

Sentința civilă No. 346

Locațiune. — Răspunderea locatarului în caz de incendiu. — Excepțiunile la această răspundere. — Dreptul chirieșului de a cere daune de la proprietar în caz de incendiu din culpa acestuia sau a prepușilor săi, pe temeiul art. 998 și urm. C. civil. — (Art. 1435 C. civil.).

Dacă în adevăr, art. 1435 C. civil stabilește răspunderea locatarului în caz de incendiu, exceptându-se cazuri determinate (caz fortuit sau forță majoră, vițiiu de construcție sau foc de la o casă vecină) și determină o prezumpțiune de culpă înotriva lui, însă, stabilirea prezumpțiunei de culpă a locatarului și existența contractului nu înlătură între el și proprietar aplicațiunea art. 998 și urm. C. civil în caz de culpă delictuală din partea acestuia, în afară de legăturile contractuale dintre părți.

Prin urmare, dacă nu este admisibil ca chirieșul în caz de incendiu să se prezinte numai cu contractul și să ceară daune de la proprietar, totuși, nu i se poate refuza în principiu ca să

^{*)} A se vedea publicată în Curierul Judiciar No. 86 din 1905.

facă dovada unei culpe din partea proprietarului său a prepușilor acestuia, și în caz când ar dovedi această culpă să obțină condamnarea proprietarului la daune, independent de înlăturarea sa neînlăturarea, pe baza cazurilor excepționale ale art. 1435 C. civil ale pretențiunilor eventuale ale locatarului.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere acțiunea intentată de Arthur Verona prin petițiunea înregistrată la No. 1117 din 11 Ianuarie 1905 în potriua Societății funcționarilor publici;

Având în vedere că prin această acțiune reclamantul cere obligarea pârâtei societății la plata unei sumi de 135000 lei reprezentând daunele ce a încercat prin faptul că tablourile și mobilierul său aflat în localul sus zisei societăți a fost distrus de incendiu în seara de 19 Aprilie 1904;

Având în vedere susținerile și opunerile părților precum și actele înfățișate din care se constată în fapt următoarele:

Reclamantul ocupa, ca chirieș al intimitatei, două camere în etajul al III-lea din imobilul situat în București piața Victoriei. Fiind pictor el avea, în aceste odăi, o cantitate destul de mare de tablouri, mobile și obiecte de artă. La 19 Aprilie 1904 localul societății este distrus, în parte, de un incendiu și cu această ocaziune tot ceea ce posedă d. Verona este nimicit de flăcări, în urma acestei nenorociri d. Verona cheamă în judecată pe intimata, pentru ca să fie obligată al desdauna de pierderile suferite.

Având în vedere că pârâta prin reprezentanții săi a opus acestei acțiuni o întâmpinare dedusă din principiul stabilit de art. 1435 C. civ., susținând că, de oare-ce acest text stabilește o presumpțiune de culpă în sarcina locatarului, presumpțiune pe care o poate dărâma în cazul când ar fi chemat la răspundere de către proprietar; dar pe care nu o poate răsturna cerând condamnarea proprietarului la daune în caz de incendiu;

Considerând că, într'adevăr art. 1435 C. civ. stabilește răspunderea locatarului în caz de incendiu exceptându-se cazuri determinate (caz fortuit sau forță majoră, vițiu de construcție și foc de la o casă vecină) și determină o presumpțiune de culpă în potriua lui;

Că, în consecință, un locatar n'ar putea reclama daune de la proprietar în caz de incendiu pe baza contractului, chiar dacă ar fi vorba de unul din cazurile excepționale arătate mai sus, ci numai ar putea fi apărât de responsabilitate către proprietar în acest caz;

Considerând însă că, stabilirea presumpțiunii de culpă a locatarului și existența contractului nu înlătură între el și proprietar aplicațiunea art. 998 și următorii în caz de culpă delictuală din partea acestuia, în afară de legăturile contractuale dintre părți. Dacă proprietarul venind în casa chirieșului i dă foc aruncând un chibrit, el va fi responsabil, cum ar fi responsabil ori care altă persoană, neputându-se pune la adăpostul contractului, sau exonera de responsabilitate pe baza existenței acestui contract, de asemenea, dacă, de exemplu, un copil sau un servitor al locatarului trimis de acesta la chirieș, pentru a încasa chiria, sau cu ori care altă însărcinare, ar da foc imobilului, locatorul nu ar putea fi iarăși apărât de o acțiune în daune, pentru motivul că art. 1435 C. civ. a decretat o presumpțiune de culpă în contra chirieșului;

O asemenea derogatiune de la dreptul comun nu poate fi stabilită pe cale de deducțiune ci constituind o adevărată forclusiune ar trebui să fie scrisă formal în lege;

Că deci, dacă nu este admisibil ca chirieșul în caz de incendiu să se prezinte numai cu contractul și să ceară daune de la proprietar, totuși nu i se poate refuza, în principiu, ca să facă dovada unei culpe din

partea proprietarului, sau a prepușilor acestuia și, în caz când ar dovedi această culpă, ca să obție condamnarea proprietarului la daune independent de înlăturarea sa neînlăturarea pe baza cazurilor excepționale ale art. 1435 C. civ. ale pretențiunilor eventuale ale locatarului;

Considerând că dar că acțiunea reclamantului poate fi discutată;

Având în vedere că, în dovedirea acestei acțiuni, Verona a cerut și tribunalul prin jurnalul No. 302 din 16 Ianuarie 1906, a admis proba testimonială pentru ca să dovedească în primul rând, că focul întâmplat la imobil a luat naștere prin culpa portarului prepus al Societății;

Având în vedere că, atât martorii propuși de reclamant cât și aceia propuși de pârâta Societate, au fost ascultați conform legii;

Că în afară de aceste depunerii, reclamantul s'a mai bazat și pe arătările persoanelor ascultate de d. judecător de instrucție pe lângă tribunalul Ilfov, cabinetul IV însărcinat cu cercetările făcute cu ocaziunea incendiului;

Având în vedere că, din martorii audiați de d. judecător delegat, absolut nici unul nu arată că focul a luat naștere din culpa portarului prepus al societății;

Că din persoanele ascultate de d. judecător de instrucție, câteva arată că focul ar fi luat naștere din cauza portarului, însă fără să articuleze într'un mod direct și concret un fapt care ar denota o culpă din partea acestuia și depunerile acestor persoane nu pot fi considerate ca fiind expresiunea liniștită a unei păreri cu totul imparțiale, dat fiind că mai toți declară că au pretențiuni în potriua autorilor incendiului și ținându-se seamă de starea de turburare și iritațiune foarte firească în care se găseau când au făcut aceste depunerii, chiar reclamantul nu a găsit cu cale ca acești martori să fie ascultați înaintea tribunalului;

Având în vedere că acest punct capital nefiind dovedit, este inutil ca să se mai discute dovada făcută sau nefăcută în ceea ce privește celelalte puncte indicate în jurnalul tribunalului de oare ce aceste puncte erau de natură a agrava responsabilitatea proprietarului în cazul când s'ar fi dovedit culpa prepusului;

Că astfel fiind acțiunea d-lui Verona urmează a fi respinsă ca nedovedită acordându-se intimitatei 100 lei cheltueli de judecată;

Având în vedere și dispozițiunile art. 140, pr. civ.

Pentru aceste motive redactate de d. președinte, repunge acțiunea, etc.

(ss) M. Balș, Ser. Ferichide.

Grefier (s) I. Măldărescu.

BIBLIOGRAFII

Anunțăm pe cititori că a apărut ediția a II-a a Vol. I din TRATATUL DE DREPT CIVIL al d-lui profesor D. Alexandresco.

Prețul 18 lei. Se expediază la cerere de Curierul Judiciar contra valoare: mandat sau ramburs.

Legat în pânză lei 20, cu piele la cotor lei 21.

* *

Bugăm stărnitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal, direct la administrația ziarului Curierul Judiciar, București, sau să plătească la prezentare numai în mina încasatorilor: I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu matecă investite cu ștampila, Curierului Judiciar.